

GENERALINIO ADVOKATO
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER IŠVADA,
pateikta 2006 m. gruodžio 14 d.¹

I — Įvadas

96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje².

1. Remdamasi EB 226 straipsniu, Europos Bendrijų Komisija Teisingumo Teismo prašo pripažinti, kad įpareigojusi kitoje valstybėje narėje įsteigtas bendroves, komandiruojančias darbuotojus į Vokietiją, mokėti įmokas į nacionalinę atostogų kasą, nebent jie jau moka įmokas „analogiškai įtaigai“, išversti tam tikrus dokumentus bei reikalaujama, kad užsienio laikinojo įdarbinimo įmonės praneštų apie kiekvieną darbuotojo komandiruotę ir apie jam patikėtą darbą, Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal EB 49 straipsnį.

3. Vokietijos Federacinė Respublika prašo pripažinti ieškinį nepriimtiniu dėl aiškumo stokos, ieškinio ir pagrįstos nuomonės neatitikties bei pernelyg ilgos ikiteisminės procedūros trukmės.

II — Teisinis pagrindas

A — Bendrijos teisės aktai

1. EB sutartis

2. Vis dėlto prieš nagrinėjant, ar Bendrijos teisė draudžia tokius įpareigojimus, reikia nustatyti jų vertinimo kriterijus, atsižvelgiant į 1996 m. gruodžio 16 d. Tarybos direktyvą

4. Pagal EB 49 straipsnio pirmąją pastraipą „<...> uždraudžiami laisvės teikti paslaugas

1 — Originalo kalba: ispanų.

2 — OL L 18, p. 1.

apribojimai, taikomi valstybių narių nacionaliniams subjektams, kurie yra įsisteigę kitoje Bendrijos valstybėje negu valstybė, kurios subjektu yra asmuo, kuriam tos paslaugos teikiamos.“

darbuotojų „teises“ (penkta konstatuojamoji dalis) ⁵.

2. Direktyva 96/71

5. Kai, naudojantis šia judėjimo laisve, asmuo laikinai komandiruojamas į kitą valstybę ³, dėl skirtingų teisės sistemų sąveikos iškyla tam tikrų specifinių problemų ⁴. Tokiomis aplinkybėmis Direktyva 96/71 „sąžiningos konkurencijos sąlygas“ siekiama suderinti su „priemonėmis, garantuojančiomis“

6. Pagal direktyvos 1 straipsnio 1 dalį ji taikoma tik valstybėje narėje įsisteigusioms įmonėms, kurios, teikdamos tarpvalstybines paslaugas, komandiruoja darbuotojus į kitos valstybės narės teritoriją naudodamosi vienu iš šio straipsnio 3 dalyje numatytų būdų, t. y. a) komandiruojama pagal darbuotojus komandiruojančios įmonės ir paslaugų gavėjo sudarytą sutartį; b) darbuotojai komandiruojami į įstaigą arba grupės valdomą įmonę arba c) darbuotoją komandiruoja laikinojo įdarbinimo įmonė, kuri perleidžia darbuotoją jį priimančiai įmonei, įsteigta kitoje nei įdarbinimo įmonės valstybėje narėje.

7. Direktyvoje pirmiausia apibrėžiama „komandiruito darbuotojo“ sąvoka (2 straipsnis), po to įtvirtinamas minimalus įdarbinimo ir darbo sąlygų normų katalogas (3 straipsnis)

3 — Kaip teigia G. Palao Moreno „La Ley 45/1999, de 29 de noviembre, sobre el desplazamiento de trabajadores en el marco de una prestación de servicios transnacional. Un nuevo paso hacia la consolidación de un mercado de trabajo integrado en Europa“, *Gaceta Jurídica de la Unión Europea y de la Competencia*, 2000 m. liepos–rugpjūčio mėn., Nr. 208, p. 46, mobilumas yra ne tik papildoma Europos integracijos išdava, bet ir esminis sistemoje nustatytas reikalavimas.

4 — J. I. García Ninet ir A. Vicente Palacio „La Ley 45/1999, de 29 de noviembre, relativa al desplazamiento (temporal y no permanente) de trabajadores en el marco de una prestación de servicios transnacional“, *Revista del Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales*, Nr. 27, 2000, p. 14.

5 — Doktrinoje teigiama, kad jos pagrindinė idėja – užkirsti kelią tam, kad darbuotojų teisių pripažinimo srityje mažiausiai pažengusios valstybės, kuriose yra mažiausios kainos, įgytų pranašumų prieš kitas valstybes, kuriose darbo jėga yra brangesnė dėl suteikiamos didesnės apsaugos (F. De Vicente Pachés „Desplazamiento temporal de trabajadores para la ejecución de un contrato en otro Estado miembro. Comentario a la Sentencia del Tribunal de Justicia de las Comunidades Europeas (Pleno), de 23 de noviembre de 1999“, *Revista del Ministerio de Trabajo y Bylas Sociales*, Nr. 27, 2000, p. 240); šiuo klausimu J. P. Landa Zapirain ir O. Fotinopoulou Basurko „Breve comentario de la Ley 45/1999 sobre desplazamiento de trabajadores en el marco de una prestación de servicios transnacional, que incorpora al ordenamiento jurídico español la Directiva 96/71/CE“, *Relaciones Laborales*, Nr. 9, 2000, p. 10, kurie teigia, kad direktyva yra labiau „ekonominė nei socialinė“.

ir galiausiai 4 straipsnyje reglamentuojamas „Bendradarbiavimas teikiant informaciją“, kuris išdėstytas taip:

„1. Kad ši direktyva būtų įgyvendinta, valstybės narės, laikydamosi nacionalinės teisės aktų ir (arba) praktikos, paskiria vieną ar kelias ryšio palaikymo tarnybas arba vieną ar kelias kompetentingas nacionalines institucijas.

2. Valstybės narės sudaro sąlygas, kad valstybinės valdžios institucijos, kurios, laikydamosi nacionalinės teisės aktų, yra atsakingos už 3 straipsnyje nurodytų darbo sutarties sąlygų monitoringą, bendradarbiautų. Šis bendradarbiavimas pirmiausia apima atsakymus į pagrįstus tų valdžios institucijų prašymus suteikti informaciją apie tarpvalstybinę darbuotojų samdą, įskaitant akivaizdžius pažeidimus arba galimus neteisėtus tarpvalstybinės veiklos atvejus.

Komisija ir pirmojo dalyje paminėtos valdžios institucijos glaudžiai bendradarbiauja, kad būtų ištirti sunkumai, kurie gali kilti taikant 3 straipsnio 10 dalies nuostatas.

Abipusė administracinė pagalba teikiama nemokamai.

3. Visos valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad informacija apie 3 straipsnyje nurodytas darbo sutarties sąlygas būtų prieinama.

4. Visos valstybės narės praneša kitoms valstybėms narėms ir Komisijai apie šio straipsnio 1 dalyje paminėtas ryšio palaikymo tarnybas ir (arba) kompetentingas institucijas.“

8. Toliau direktyvoje nurodyta, kad valstybės narės įpareigojamos imtis reikiamų priemonių, jeigu nesilaikoma jos nuostatų (5 straipsnis), nustatoma teismo jurisdikcija (6 straipsnis), o 7 straipsnis, kuriame įtvirtintas jos įgyvendinimo terminas, išdėstytas taip:

„Iki 1999 m. gruodžio 16 d. valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

<...>“.

9. 8 straipsnyje nustatyta, kad Komisija atlieka direktyvos peržiūrą⁶, o 9 straipsnyje valstybės narės įvardytos kaip jos adresatės.

12. 2 straipsnyje numatyti „kontrolės“ mechanizmai, pavyzdžiui, jo 3 dalyje nurodyta, kad užsienio darbdavys privalo turėti vokiečių kalba surašytus dokumentus, patvirtinančius, kad įvykdytos 1 straipsnyje išvardytos pareigos: darbo sutartį, darbo užmokesčio lapelius, pažymą apie darbo laiką ir pažymą apie išmokėtą darbo užmokestį.

B — Vokietijos teisės aktai

10. Darbuotojų mobilumą Vokietijoje reglamentuoja 1996 m. vasario 26 d. Darbuotojų komandiravimo įstatymas (*Arbeitnehmer-Entsendegesetz*, toliau – *AEntG*)⁷, įsigaliojęs 1996 m. kovo 1 dieną.

11. Pagal 1 straipsnio 1 dalį tam tikromis sąlygomis teisiniams santykiams tarp kitoje valstybėje narėje įsisteigusio darbdavių ir pagal darbo sutartį dirbančių jo darbuotojų taikomos visuotinai privalomų kolektyvinių statybų sektoriaus sutarčių normos, reglamentuojančios minimalų darbo užmokestį, poilsio trukmę ir mokamas atostogas. Pagal šio straipsnio 3 dalį taip pat reikia laikytis kolektyvinių sutarčių nuostatų dėl įmokų, kurios mokamos mokamoms atostogoms gauti, nebent jos būtų mokamos įmonės įsisteigimo valstybės „analogiškai įstaigai“.

13. Pagal 2 straipsnio 3 dalį užsienio laikinojo įdarbinimo bendrovės įpareigojamos prieš statybų pradžią pateikti deklaraciją vokiečių kalba, kurioje būtų nurodyti tokie duomenys: komandiruočių darbuotojų vardas, pavardė ir gimimo data; komandiruočių pradžia ir pabaiga; darbo vieta; vieta Vokietijoje, kurioje saugomi 2 straipsnio 3 dalyje išvardyti dokumentai; įgaliotas atstovas šioje valstybėje; darbuotojus priimančios įmonės pavadinimas ir adresas. Laikinojo įdarbinimo įmonės ir darbuotojus priimančiosios įmonės sutartyje gali būti nurodyta, kad reikia pranešti apie darbo vietos pakeitimus.

III — Ikiteisminė procedūra

14. Gavusi keletą su *AEntG* susijusių skundų, 1998 m. lapkričio 12 d. Komisija Vokietijos Federacinei Respublikai išsiuntė oficialų pranešimą, kuris buvo papildytas

6 — 2003 m. liepos 23 d. Komisijos pranešime Tarybai, Europos Parlamentui, Ekonominių ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Direktyvos 96/71/EB įgyvendinimas valstybės narėse“ (COM(2003) 458 (galutinis)), buvo patvirtinta, kad šiuo metu nėra reikalo keisti direktyvos, nes iškilę sunkumai yra labiau praktiniai, o ne teisiniai (p. 19).

7 — 1996 m. BGBl. I, p. 227.

kitu, 1999 m. rugpjūčio 17 d., oficialiu pranešimu. Valstybė narė į juos atsakė 1999 m. kovo 8 d., gegužės 4 d. ir spalio 25 dieną.

15. Kadangi Vokietijos Federacinės Respublikos paaiškinimai Komisijos neįtikino, 2001 m. liepos 25 d. ji šiai valstybei narėi išsiuntė pagrįstą nuomonę ir paragino per du mėnesius nuo jos gavimo imtis būtinų priemonių, kad į ją būtų tinkamai atsižvelgta.

16. 2001 m. spalio 1 d., 2001 m. gruodžio 10 d. ir 2003 m. vasario 3 d. raštais Vokietijos Federacinė Respublika pateikė Komisijai savo pastabas dėl pagrįstos nuomonės. 2004 m. sausio 23 d. raštu ji informavo apie *AEntG* pakeitimą 2003 m. gruodžio 20 d. priėmus trečiąją įstatymą, reglamentuojantį modernių paslaugų teikimą darbo rinkoje (*Drittes Gesetz für moderne Dienstleistungen am Arbeitsmarkt*)⁸.

17. Manydama, kad pakeitimu *AEntG* neatitiktis Bendrijos teisei buvo pašalinta tik iš dalies, Komisija kreipėsi į Teisingumo Teismą siekdama, kad būtų pripažintas įsipareigojimų neįvykdymas pagal EB 226 straipsnį.

IV — Procesas Teisingumo Teisme

18. Ieškiniu, kuris Teisingumo Teismo kanceliarijoje buvo užregistruotas 2004 m. lapkričio 29 d., prašoma pripažinti, kad Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal EB 49 straipsnį, reikalaujantį, kad: a) užsienio įmonės mokėtų įmokas Vokietijos atostogų kasai netgi tuomet, kai darbuotojams pagal jų darbdavio įsisteigimo valstybės teisės aktus buvo suteikta panaši apsauga (*AEntG* 1 straipsnio 3 dalis); b) užsienio įmonės išverstų į vokiečių kalbą (*AEntG* 2 straipsnis) darbo sutartį, darbo užmokesčio lapelius, pažymas apie darbo laiką, pažymas apie išmokėtą darbo užmokestį ir visus kitus dokumentus, kurių reikalauja Vokietijos valdžios institucijos (*AEntG* 2 straipsnis), ir c) užsienio laikinojo įdarbinimo įmonės praneštų apie kiekvieną darbuotojo komandiruotę į darbuotoją priimančią įmonę Vokietijoje ir kiekvieną jam patikėtą atlikti darbą (*AEntG* 3 straipsnio 2 dalis)⁹. Be to, iš valstybės atsakovės prašoma priteisti bylinėjimosi išlaidas.

19. Atsiliepime į ieškinį, kuris buvo gautas 2005 m. vasario 4 d., teigiama, kad ieškinys nepriimtinas ir nepagrįstas.

⁸ — BGBl. I, p. 2848.

⁹ — Komisija atsiėmė du ikiteisminėje stadijoje nurodytus pagrindus, susijusius su pripažinimo statybos įmone sąlygomis (ieškinio 24–26 punktai) ir su baudomis (64 punktas), nes pakeitus įstatymą 2003 m. buvo panaikinta diskriminacija dėl pilietybės.

20. 2005 m. kovo 28 d. buvo gautas dublikas, A — *Nagrinėjimo kriterijus*
o gegužės 17 d. – triplikas.

21. 2005 m. birželio 7 d. Teisingumo Teismo pirmininkas nutartimi leido Prancūzijos Respublikai, kuri savo pastabas pateikė 2005 m. rugsėjo 22 d., įstoti į bylą palaikyti Vokietijos Federacinės Respublikos gynybos argumentus ginčijant antrąjį ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo pagrindą. Dėl šio įstojimo į bylą Komisija savo nuomonę pateikė 2005 m. lapkričio 28 d., o Vokietijos Federacinė Respublika – 2005 m. spalio 27 dieną.

22. 2006 m. lapkričio 8 d. posėdyje dalyvavo Vokietijos Federacinės Respublikos ir Komisijos atstovai.

V — Ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo priimtumas

23. vyriausybės atsakovės nuomone, nacionalinės normos reikėtų nagrinėti atsižvelgiant į Direktyvą 96/71, o ne į EB 49 straipsnį, ir todėl kyla klausimas dėl ieškovės reikalavimų reikšmingumo (A). Be to, ji pareiškė tris procesinius prieštaravimus, dėl kurių visas ieškinys ar bent jo dalis tariamai nepriimtini, t. y. ikiteisminės procedūros trukmė (B), ieškinio netikslumas (C) ir trečiojo pažeidimo pagrindo pakeitimas (D).

24. Pradėjus ikiteisminę procedūrą, Direktyva 96/71 dar nebuvo priimta, tačiau priimant pagrįstą nuomonę jos perkėlimo į nacionalinę teisę terminas jau buvo pasibaigęs. Pabrėždama šią chronologinę tvarką, Vokietijos vyriausybė tvirtina, kad *AEntG* reikia nagrinėti atsižvelgiant į Direktyvą 96/71, o ne į EB 49 straipsnį, kuris taikomas tik tuo atveju, jeigu valstybės narės viršijo joms suteiktą diskreciją.

25. Komisija nepateikė aiškaus atsakymo į šį prieštaravimą ir pati sau prieštaravo, pavyzdžiui, ieškinio 1 punkte teigdamą, kad atitiktis Bendrijos teisei buvo tikrinama Sutarties pagrindu, o keturiomis eilutėmis toliau ji nurodo ne tik Sutartį, bet ir Direktyvą 96/71. Be to, nepaisant atitinkamame posėdyje užduoto klausimo, Komisijos atstovas dėl šio prieštaravimo nepateikė jokių paaiškinimų.

26. Ši diskusija skatina apsvarstyti, kokia Bendrijos norma reikėtų remtis ir įvertinti pasekmes, kylančias neteisingai ją pasirinkus. Šiuo atžvilgiu, jeigu šių normų skirtumas būtų akivaizdus, nebūtų įvykdyta esminė teisinė sąlyga ir ieškinys būtų nepagrįstas; panašių pasekmių kiltų ir tuo atveju, jeigu būtų skundžiamas klostantis faktinės bylos aplinkybėms dar oficialiai nepaskelbtos ant-

rinės teisės normos pažeidimas; kitokių atveju byla būtų nagrinėtina iš esmės neanalizuojant pateikto prieštaravimo dėl primtinumo.

aktai gali pažeisti ir pirmą, ir antrąją teisę. Jeigu jie pažeidžia direktyvą, Sutartis netaikoma, nors, kadangi Sutartis yra „įkvėpimo šaltinis“, bet koks direktyvos pažeidimas galiausiai reiškia ir Sutarties pažeidimą. Tačiau jeigu jie tiesiogiai pažeidžia Sutartį ir jiems netaikoma direktyva, gali būti remiamasi tik Sutartimi.

27. Pagrindinėje byloje ieškinys neatmestinas *in limine litis*, nes siekiant nustatyti įsipareigojimų neįvykdymą reikėtų remtis Sutartimi ir palikti nuošalyje Direktyvą 96/71, kuri EB 49 straipsnio turinį įgyvendina neišsamiai, nes, viena vertus, direktyvos trečioje konstatuojamojoje dalyje aiškiai išreikštas ketinimas koordinuoti valstybių narių teisės aktus, siekiant įtvirtinti minimalių privalomų apsaugos reikalavimų *branduolį*, kurio turėtų laikytis darbuotojus komandiruojanti įmonė priimančiojoje valstybėje¹⁰, ir, kita vertus, pagal direktyvos 5 straipsnį nacionalinės valdžios institucijoms, kol jos laikosi pagrindinių laisvių, suteikiama didelė diskrecija¹¹.

29. Todėl ieškinyje norma nurodyta teisingai, nes suformuluoti kaltinimai viršija Direktyvos 96/71 taikymo sritį, ir todėl neturi reikšmės tai, kad pagrįsta nuomonė buvo išsiųsta pasibaigus direktyvos perkėlimo terminui, tačiau negalima atmesti galimybes, kad ši direktyva gali būti svarbi tarpusavyje susijusiose srityse arba kaip aiškinimo taisyklė.

28. Taigi tarpvalstybinių darbo paslaugų teikimą reglamentuojantys valstybės teisės

B — Ikiteisminės procedūros trukmė

10 — Pritariu generalinio advokato P. Léger nuomonei, kurią jis išdėstė savo išvados byloje, kurioje buvo priimtas 2006 m. rugsėjo 21 d. Sprendimas *Komisija prieš Austriją* (C-168/04, Rink. p. I-9041), 15 išnašoje, kur jis teigė, kad „Direktyva 96/71 nenumato jokios ypatingos procedūros komandiruojant darbuotojus teikti tarpvalstybines paslaugas. Iš esmės ji tik garantuoja komandiruojamiems darbuotojams, kad jiems bus taikomos tam tikros taisyklės, galiojančios valstybėje narėje, kurios teritorijoje teikiama minėta paslauga, nustatančios tam tikras darbo sąlygas. Todėl, jei ši direktyva leidžia valstybėms narėms pačioms užtikrinti šių taisyklių laikymąsi, tai tik tam, kad <...> būtų priimtos tinkamos priemonės šiuo klausimu, t. y. tos, kurios nepažeidžia Sutarties normų dėl laisvo paslaugų teikimo“.

11 — 2004 m. kovo 25 d. Sprendimo *Karner* (C-71/02, Rink. p. I-3025), 33 ir 34 punktai.

30. Vokietijos Federacinės Respublikos nuomone, Komisija prarado teisę pareikšti ieškinį Teisingumo Teisme dėl praleisto termino, nes nepaisant to, kad procedūra buvo pradėta 1998 m., ieškinys buvo pareikštas tik 2004 m. lapkričio 23 d. ir dėl to buvo pažeisti teisėtų lūkesčių ir teisinio saugumo principai. Be to, 2001 m. Teisingumo Teismas jau patikrino *AEntG* atitiktį Bendrijos teisei.

31. Komisija atsikerta, kad pati atsakovė norėjo įtikinti, jog atlikus numatytus pakeitimus pažeidimai bus pašalinti.

32. Nors ikiteisminė ieškinio, pareikšto EB 226 straipsnio pagrindu, procedūra tęsėsi daugiau kaip šešerius metus, galima pateikti keletą argumentų, kodėl nurodyta pagrindą reikia atmesti.

33. Pirma, pagal nusistovėjusią teismų praktiką pernelyg ilga ikiteisminės procedūros trukmė lemia ieškinio nepriimtumą tik tuo atveju, kai savo veiksmais Komisija apsunkina galimybę paneigti jos argumentus ir pažeidžia teisę į gynybą; būtent valstybė turi „įrodyti tokį apsunkinimą“¹². Šiuo atveju Vokietijos vyriausybė neįrodė praradusi ko nors galimybes apsiginti.

34. Antra, procesas dėl valstybės įsipareigojimų neįvykdymo grindžiamas objektyvia

išvada, jog valstybė narė nevykdo įsipareigojimų pagal Sutartį arba antrinės teisės aktą¹³, leidimas remtis teisėtų lūkesčių principu reikštų įsipareigojimų neįvykdymo pateisinimą tokiu būdu, kuris prieštarautų EB 226 straipsnio tikslui¹⁴. Tas pats pasakytina ir apie teisinio saugumo principą¹⁵. Nesant ginčijamų normų veikimą sustabdančio sprendimo, privatus asmenys privalo jų laikytis net jau nagrinėjant bylą.

35. Trečia, nepaisant to, kad AEntG atitiktis Sąjungos teisei jau buvo nagrinėta 2001 m. spalio 25 d. Sprendime *Finalarte ir kt.*¹⁶, 2002 m. sausio 24 d. Sprendime *Portugaia Construções*¹⁷, 2004 m. spalio 12 d. Sprendime *Wolf & Müller*¹⁸ ir 2005 m. balandžio 14 d. Sprendime *Komisija prie Vokietiją*¹⁹, šie procesai buvo susiję su kitais aspektais nei nagrinėjamieji šioje byloje, nors yra ir tam tikrų sąsajų:

— sprendimas *Finalarte ir kt.* glaudžiai susijęs su vienu šioje byloje nurodytu

12 — 1991 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus* (C-96/89, Rink. p. I-2461) 15 ir 16 punktai; 1999 m. sausio 21 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją* (C-207/97, Rink. p. I-275) 24 ir 25 punktai; 2005 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją* (C-287/03, Rink. p. I-3761) 14 punktas ir 2005 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Komisija prieš Liuksemburgą* (C-33/04, Rink. p. I-10629) 76 punktas.

13 — 1998 m. spalio 1 d. Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją* (C-71/97, Rink. p. I-5991) 14 punktas; 2001 m. sausio 18 d. Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją* (C-83/99, Rink. p. I-445) 23 punktas ir 2006 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (C-508/03, Rink. p. I-3969) 67 punktas.

14 — 2002 m. lapkričio 5 d. Sprendimo *Komisija prieš Austriją* (C-475/98, Rink. p. I-9797) 38 punktas.

15 — Minėtame 2006 m. gegužės 4 d. Sprendime *Komisija prieš Jungtinę Karalystę*, remiantis tam tikra teismų praktika, buvo pripažinta, kad „nors teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių principai reikalauja, kad neteisėtas aktas būtų panaikintas per protingą laikotarpį, ir turi būti atsižvelgta į tai, kiek suinteresuotas asmuo galėjo pasitikėti akto teisėtumu, akivaizdu, jog toks panaikinimas iš esmės yra leidžiamas“ (68 punktas).

16 — Bylos C-49/98, C-50/98, C-52/98–C-54/98 ir C-68/98–C-71/98, Rink. p. I-7831.

17 — Byla C-164/99, Rink. p. I-787.

18 — Byla C-60/03, Rink. p. I-9553.

19 — Byla C-341/02, Rink. p. I-2733.

įsipareigojimų neįvykdymo pagrindu, nes jis taip pat buvo priimtas dėl Vokietijos mokamų atostogų kasų sistemos ir jame Teisingumo Teismas pripažino, kad šio reglamentavimo taikymas teikiant tarpvalstybines paslaugas suderinamas su Sutartimi, jeigu įvykdomos dvi sąlygos²⁰. Tačiau Komisija mano, kad nagrinėjamu atveju šios sąlygos nebuvo įvykdytos;

- sprendime *Portugaia Construções* buvo nagrinėjamas minimalus komandiruotų darbuotojų darbo užmokestis;

- sprendime *Wolf & Müller* taip pat buvo nagrinėjamas su darbo užmokesčiu susijęs klausimas, t. y. pareiga mokėti darbo užmokestį pagal Direktyvos 96/71 5 straipsnį, atsižvelgiant į EB 49 straipsnį;

- galiausiai sprendime *Komisija prieš Vokietiją*, kuris buvo priimtas jau pareiškus šį ieškinį, buvo konstatuotas įsipareigojimų pagal Direktyvos 96/71 3 straipsnį neįvykdymas, kiek tai susiję su darbo užmokesčio sudedamosiomis dalimis.

20 — Teisingumo Teismas nagrinėjo ir kitus su mokamomis atostogomis susijusius klausimus, kaip antai klausimą, ar valstybėje narėje nustatyta atostogų trukmė turi būti taikoma ir komandiruotiems darbuotojams.

36. Ketvirta, išsiuntus pagrįstą nuomonę 2001 m., 2003 m. pabaigoje buvo pakeistas Vokietijos įstatymas, taigi negalima priekaištauti Komisijai, kad ji išanalizavo šiuos pakeitimus prieš pareikšdama ieškinį 2004 metais.

37. Remiantis nurodytais argumentais, Vokietijos nurodyti kriterijai dėl protingos procedūros trukmės, kurie, kaip pažymi Komisija, taikomi tik konkurencijos bylose²¹ ir procesuose Pirmosios instancijos teisme²², atmestini.

C — Ieškinio tikslumas

38. Vokietijos vyriausybė taip pat prašo pripažinti ieškinį nepriimtiniu dėl jo netikslumo, nes jame teisinės aplinkybės išdėstytos abstrakčiai, neminint jokio konkretaus darbuotojų komandiravimo atvejo, iš kurio būtų akivaizdu, jog *AEntG* neatitinka EB 49 straipsnio.

21 — 2002 m. spalio 15 d. Sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt.* (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P ir C-254/99 P, Rink. p. I-8375), 187 punktą, minėtas dubliko 7 išnašoje.

22 — 1998 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Baustahlgewerbe prieš Komisiją* (C-185/95 P, Rink. p. I-8417) 29 punktą, tai pat minėtas dubliko 7 išnašoje.

39. Komisija pabrėžia, kad ieškinys yra aiškus, ir atsikerta, jog procesas buvo pradėtas ne dėl darbuotojo ar įmonės pateikto skundo arba dėl teismų ar administracinės praktikos, o dėl to, kad nacionalinės teisės aktai neatitinka Bendrijos teisės.

40. Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento²³ 38 straipsnio 1 dalį reikalaujama, jog ieškinyje būtų nurodomi „bylos dalykas ir ieškinio pagrindų santrauka“. Ši nuoroda turi būti pakankamai aiški ir tiksli, kad atsakovas galėtų paruošti savo gynybą, o Teisingumo Teismas galėtų vykdyti savo kontrolę, taigi esminės teisinės ir faktinės aplinkybės, kuriomis paremtas ieškinys, „turi aiškiai ir suprantamai išplaukti iš paties ieškinio“²⁴.

41. Šioje byloje minėti reikalavimai įvykdyti. Komisija suskirstė ieškinį į keturias dideles dalis: pirmoji skirta faktinėms aplinkybėms ir ikiteisminei procedūrai, joje aprašomos proceso stadijos ir nurodyti penki ginčijami aspektai, išvardyti pagrįstoje nuomonėje; antroje dalyje aprašytos reikšmingos Bendrijos ir nacionalinės teisės nuostatos; trečioje dalyje, kurioje pateikiamas teisinis vertinimas, iš pradžių preliminarai pateikiamos

pastabos dėl nacionalinio įstatymo reformos, o toliau komentuojamas kiekvienas išipareigojimų neįvykdymo pagrindas ir paneigiamos per ikiteisminę procedūrą pateiktos pastabos; ketvirtoje dalyje pateikiami reikalavimai, atitinkantys visą ieškinį, kurie konkrečiai susiję su atskirais kaltinimais, kad *AEntG* 1 straipsnio 3 dalis, 2 straipsnis ir 3 straipsnio 2 dalis pažeidžia EB 49 straipsnį.

42. Teisingumo Teismas puikiai susipažinęs su kaltinimais ir jų pagrindimu, kaip ir juos neigianti atsakovė, tačiau faktinių ir teisinių argumentų aprašymo nereikia painioti su jų tikrumu ir teisingumu.

43. Ypatingo pobūdžio įrodymai reikalingi norint įrodyti išipareigojimų neįvykdymą taikant nacionalinę normą, o ne tuomet, kai jis susijęs su nacionalinės nuostatos turiniu, ir todėl išsamius nagrinėjamą praktiką įrodančius dokumentus reikalaujama pateikti tik pirmuoju atveju²⁵.

44. Todėl šioje byloje pareikštą prieštaravimą dėl priimtino reikia atmesti.

23 — OL L 176, 1991, p. 7 ir OL L 383, 1992, p. 117 – pataisa, kuri vėliau buvo iš dalies pakeista.

24 — 2003 m. sausio 9 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją* (C-178/00, Rink. p. I-303) 6 punktas ir 2005 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Airija prieš Komisiją* (C-199/03, Rink. p. I-8027) 50 punktas.

25 — 2005 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją* (C-287/03, Rink. p. I-3761) 28 punktas ir 2006 m. balandžio 27 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* (C-441/02, Rink. p. I-3449) 49 punktas.

D — *Pirmojo pagrindo pakeitimas*

45. Vokietijos Federacinė Respublika pareiškia dar vieną formos prieštaravimą dėl pirmojo ieškinio pagrindo, tvirtindama, kad, jos manymu, pagrįstoje nuomonėje pareiktas kaltinimas nesutampa su pareikštuojų ieškinyje. Komisija neigia, jog padarytas pakeitimas, nes skirtumai susiję tik su tvirtinimų ikiteisminėje procedūroje patikslinimu.

46. Teisingumo Teismas ne kartą yra pripažinęs, kad EB 226 straipsnyje numatytoje ikiteisminėje procedūroje apibrėžiamas šio straipsnio pagrindu pareiškiamo ieškinio dalykas ir ieškinyje turi būti grindžiamas tais pačiais pagrindais ir argumentais kaip ir pagrįsta nuomonė²⁶, net jeigu oficialiame pranešime išdėstyti kaltinimai, pagrįstos nuomonės rezoliucinė dalis ir ieškinio reikalavimai nesutampa visiškai tiksliai, su sąlyga, kad ginčo dalykas nebuvo išplėstas arba pakeistas²⁷.

26 — 1993 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Komisija prieš Daniją* (C-234/91, Rink. p. I-6273) 16 punktas; 1994 m. sausio 12 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją* (C-296/92, Rink. p. I-1) 11 punktas; 1998 m. birželio 18 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją* (C-35/96, Rink. p. I-3851) 28 punktas; 2002 m. sausio 15 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją* (C-439/99, Rink. p. I-305) 11 punktas ir 2002 m. birželio 20 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* (C-287/00, Rink. p. I-5811) 18 punktas.

27 — 1997 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją* (C-279/94, Rink. p. I-4743) 24 ir 25 punktai; 1998 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* (C-191/95, Rink. p. I-5449) 56 punktas; 1999 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją* (C-365/97, Rink. p. I-7773) 25 punktas; 2002 m. balandžio 25 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* (C-52/00, Rink. p. I-3827) 44 punktas; 2002 m. birželio 11 d. Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją* (C-139/00, Rink. p. I-6407) 18 ir 19 punktai; 2006 m. kovo 14 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* (C-177/04, Rink. p. I-2461) 37 punktas ir minėto 2006 m. balandžio 27 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 61 punktas.

47. Siekiant įvertinti neatitikimą ir jo apimtį, reikia palyginti ikiteisminės procedūros ir teismo proceso dokumentus:

— pagrįstoje nuomonėje nagrinėjama „pareiga mokėti įmokas į Vokietijos atostogų kasą“ ir padaryta išvada, jog taip pažeidžiamas EB 49 straipsnis, nes tokias įmokas mokėti įpareigojamos ir užsienio įmonės, net jei jos ir toliau privalo mokėti tiesiogines įmokas už savo darbuotojus savo įsisteigimo valstybėje,

— ieškinyje šis aspektas išdėstytas taip pat kaip pagrįstoje nuomonėje, tačiau papildomai nurodyta, jog pažeidimas padarytas dėl to, kad užsienio įmonės įpareigojamos mokėti įmokas Vokietijos įstaigai net ir tuo atveju, kai darbuotojams suteikiama panaši apsauga pagal jų darbdavio įsisteigimo valstybės teisės aktus.

48. Palyginus šiuos du dokumentus, galima aptikti tam tikrų skirtumų, tačiau tai neįrodo, jog skiriasi išipareigojimų neįvykdymo pagrindai, nes, kaip matyti iš nagrinėjamo kaltinimo teksto, kuris abiejuose dokumentuose yra tas pats, Komisija tvirtina, jog pagal *AEntG* 1 straipsnio 3 dalį reikalaujama, kad įmonės, nemokančios mokesčių analogiškai įstaigai pinigais arba natūra, mokėtų daugiau nei vieną įmoką.

49. Šiuo atveju nesutariama, kaip tą supranta ir atsakovė, ar nacionalinės teisės aktai nustato dvigubą ekonominę našą tarpvalstybines paslaugas teikiančiam ūkio subjektui, komandiruojančiam darbuotojus. Šie pagrindą paaiškinantys argumentai jį papildo, o ne pakeičia, ir nepažeidžia teisės į gynybą.

50. Be to, esu aptikęs papildomą argumentą patikslinimui pateisinti, nes ieškinyje minimas sprendimas *Finalarte ir kt.* buvo priimtas jau išsiuntus pagrįstą nuomonę.

51. Todėl formalios pagrįstos nuomonės ir sprendimo neatitiktis nepakanka, kad būtų galima pripažinti ieškinį nepriimtinu.

VI — Ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo analizė

52. Jeigu Teisingumo Teismas, pritardamas mano siūlymui, atmes Vokietijos vyriausybės prieštaravimą dėl priimtumo, jis turės išnagrinėti ginčijamus pažeidimus.

A — Išankstinės pastabos

53. Dėl *AEntG* nustatytų pareigų kitoje valstybėje narėje įsteigtos įmonės patiria papildomų išlaidų, kurios apsunkinama jų veiklos vykdymą Vokietijoje bei sumažina jų suinteresuotumą tokia veikla, o tai riboja laisvę teikti paslaugas.

54. Išvadoje, pateiktoje byloje, kurioje 1999 m. lapkričio 23 d. buvo priimtas sprendimas *Arblade*²⁸, esu apžvelgęs teismų praktiką tokių apribojimų srityje (53–60 punktai). Ši praktika išliko nepakitusi, nors reikėtų patikslinti keletą išvadų.

55. Taip pat norėčiau pabrėžti, kad laisvė teikti paslaugas skirta supaprastinti bet kokios profesinės veiklos vykdymą Bendrijoje, nediskriminuojant dėl pilietybės ir netaikant apribojimų, kurie, nors ir taikomi vienodai nacionaliniams ir kitų valstybių narių paslaugų teikėjams, pastariesiems

28 — Bylos C-369/96 ir C-376/96, Rink. p. I-8453. Reikėjo įvertinti, „ar Bendrijos teisė neleidžia valstybei narei įpareigoti kitoje valstybėje narėje įsteigtų įmonių, komandiruojančių į jos teritoriją darbuotojus paslaugų teikimui, laikytis nacionalinių normų, reglamentuojančių darbuotojų socialinių dokumentų saugojimą ir minimalų darbo užmokestį, t. y. normų, skirtų apsaugoti darbuotojus ir kovoti su neteisėtu darbu, jeigu šioms įmonėms jų įsteigimo valstybėje narėje tų pačių darbuotojų atžvilgiu ir tam pačiam laikotarpiui taikomos tos pačios ar panašios pareigos“ (išvados 1 punktą).

draudžia teikti paslaugas, apsunkina paslaugų teikimą ar daro jį mažiau patrauklų²⁹.

klėmis, kurios Bendrijos piliečiui taikomos jo įsisteigimo valstybėje narėje³².

56. Be to, teisėtos šio pagrindinio principo ribojimo sąlygos yra tokios: a) privalomas bendrojo intereso pagrindas; b) būtinybė įgyvendinti siekiamą tikslą ir c) priemonės proporcingumas³⁰.

58. Remiantis šiomis sąlygomis turi būti nagrinėjami trys išpareigojimų neįvykdymo pagrindai.

57. Kiek tai susiję su pirmąja sąlyga, „darbuotojų socialinė apsauga“ priskiriama privalomiems bendrojo intereso pagrindams³¹, jeigu šio intereso negalima užtikrinti taisy-

B — Pirmasis pagrindas: pareiga mokėti įmokas Vokietijos atostogų kasai

1. Įvadas

29 — 1991 m. liepos 25 d. Sprendimo *Säger* (C-76/90, Rink. p. I-4221) 12 punktas; 1994 m. rugpjūčio 9 d. Sprendimo *Van der Elst* (C-43/93, Rink. p. I-3803) 14 punktas; 1996 m. kovo 28 d. Sprendimo *Guiot* (C-272/94, Rink. p. I-1905) 10 punktas; 1996 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Reisebüro Broede* (C-3/95, Rink. p. I-6511) 25 punktas; 1997 m. birželio 9 d. Sprendimo *Parodi* (C-222/95, Rink. p. I-3899) 18 punktas; minėtų sprendimų *Arblade ir kt.* 33 punktas, *Finalarte ir kt.* 28 punktas ir *Portugaia Construções* 16 punktas.

30 — 1993 m. kovo 31 d. Sprendimo *Kraus* (C-19/92, Rink. p. I-1663), 32 punktas; 1995 m. lapkričio 30 d. Sprendimo *Gebhard* (C-55/94, Rink. p. I-4165) 37 punktas; 2001 m. vasario 20 d. Sprendimo *Analir ir kt.* (C-205/99, Rink. p. I-1271) 25 punktas; 2001 m. kovo 15 d. Sprendimo *Mazzoleni ir ISA* (C-165/98, Rink. p. I-2189) 26 punktas ir minėtų sprendimų *Säger* 15 punktas, *Guiot* 11 ir 13 punktai, *Arblade ir kt.* 35 punktas, *Portugaia Construções* 19 punktas ir *Wolf & Müller* 34 punktas. P. Davis nuomone („Posted workers Directive and EC Treaty“, *Industrial Law Journal*, 2002, p. 299), jeigu šie teismų praktikoje įtvirtinti kriterijai būtų taikomi ir Direktivai 96/71, didžioji jos dalis būtų pripažinta nesuderinama su EB 49 straipsniu, nes vargu ar jos nuostatos būtų galima laikyti atitinkančiomis pateisinimo ir proporcingumo reikalavimus, reikalingus siekiant apriboti šio straipsnio taikymą.

31 — 1981 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Webb* (279/80, Rink. p. 3305) 19 punktas; 1982 m. vasario 3 d. Sprendimo *Seco ir Desquenne & Giral* (62/81 ir 63/81, Rink. p. 223) 14 punktas ir minėtų sprendimų *Rush Portuguesa* 18 punktas, *Guiot* 16 punktas, *Arblade ir kt.* 36 punktas, *Finalarte ir kt.* 33 punktas, *Portugaia Construções* 20 punktas ir *Wolf & Müller* 35 punktas.

59. Siekiant suprasti ginčą tarp Komisijos ir Vokietijos Federacinės Respublikos šiuo klausimu, reikia išnagrinėti mokamų atostogų kasos veiklą.

32 — 1991 m. vasario 26 d. Sprendimų *Komisija prieš Italiją* (C-180/89, Rink. p. I-709) 17 punktas ir *Komisija prieš Graikiją* (C-198/89, Rink. p. I-727) 18 punktas; minėtų sprendimų *Webb* 17 punktas, *Säger* 15 punktas, *Van der Elst* 16 punktas, *Guiot* 11 punktas, *Arblade ir kt.* 34 punktas ir *Finalarte ir kt.* 31 punktas. Taip, anot C. Molina Navarrete ir G. Esteban de la Rosa („Mercados nacionales de trabajo, libertad comunitaria de prestación de servicios y defensa de la competencia. Comentario de la Ley 45/1999, sobre desplazamiento de trabajadores en el marco de una prestación transnacional de servicios“, *Revista de Trabajo y Seguridad Social (Centro de Estudios Financieros)*, Nr. 205, 2000 m. balandžio mėn., p. 21 ir 32), buvo įtvirtintas lygiavertiškumo principas, leidžiantis išvengti paskirties valstybės teisės taikymo.

60. Kaip savo išvadoje byloje *Finalarte ir kt.* paaikškino generalinis advokatas J. Mischo, ši sistema reiškia, kad darbuotojas referenciniais metais kaupia teises į atostogas, įgytas dirbant skirtingiems darbdaviams, ir gali jomis visomis pasinaudoti darbdavio, kuriam tuo metu dirba, atžvilgiu, o pastarasis sumoka jam išmoką už dirbant kitiems darbdaviams sukaupytą laikotarpį. Siekiant teisingai paskirstyti finansinę naštą buvo įsteigta kasa, kuriai Vokietijos darbdaviai moka tam tikrą procentą nuo bendros darbo užmokesčio sumos, o už tai jiems visiškai arba iš dalies kompensuojamos jų darbuotojams išmokėtos išmokos.

61. Pagal *AEntG* 1 straipsnio 3 straipsnį pareiga mokėti įmokas taikoma ir kitų valstybių narių darbdaviams, laikinai komandiruojamiems darbuotojus į Vokietiją, nebent įsisteigimo valstybėje narėje jie moka įmokas analogiškai įstaigai.

62. Pagal sprendimą *Finalarte ir kt.* ši norma lemia „laisvės teikti paslaugas apribojimą“ (37 punktą), kuris gali būti pateisinamas, jeigu juo siekiama bendrojo intereso tikslo, kaip antai darbuotojų apsaugos (33 punktą), ir jeigu buvo naudojamos tinkamos priemonės. Išnagrinėjęs šias dvi sąlygas, Teisingumo Teismas pripažino, kad toks kaip Vokietijos įstatymas suderinamas su Sutartimi „su sąlyga, kad, viena vertus, darbuotojams pagal jų darbdavio įsisteigimo valstybės narės teisės

aktus nesuteikiama iš esmės panaši apsauga ir todėl taikant pirmosios valstybės narės teisės aktus jiems suteikiama reali nauda, iš esmės pagerinanti jų socialinę apsaugą, ir, kita vertus, pirmosios valstybės narės teisės aktų taikymas yra proporcingas siekiamo bendrojo intereso atžvilgiu“ (53 punktas ir rezoliucinė dalis).

63. Taigi sprendime *Finalarte ir kt.* buvo nustatytos dvi ginčijamo reglamentavimo galiojimo pagal Bendrijos teisės sąlygos: specifinė apsauga ir proporcingumas, kurių vertinimas buvo paliktas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Šioje byloje Komisija mano, kad šios sąlygos neįvykdomos, ir ginčija atleidimui nuo įmokų mokėjimo taikomus apribojimus Vokietijoje.

2. Įsipareigojimų neįvykdymo pagrindo nagrinėjimas

64. Atostogų kasos įsteigimas atspindi iš darbo santykių kylančius sunkumus. Iš Vokietijos vyriausybės pateiktos informacijos, kuri atkartota pagrįstoje nuomonėje, matyti, kad analogiškos įstaigos yra Prancūzijoje (*Caisse Nationale de Surcompensation du Bâtiment et des Travaux Public de France*), Austrijoje (*Bauarbeiter-Urlaubs- und Abfertigungskasse*), Belgijoje (*Office Nationale de Sécurité Sociale*), Italijoje (*Commissione*

Nazionale Paritetica per le Casse Edili) ir tam tikra prasme Nyderlanduose (*Stichting Vakantiefonds voor de Bouwnijverheid y Stichting Vakantiefonds voor de Landbouw*)³³.

65. *AEntG* 1 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta išimtis visiškai taikoma šioms įstaigoms, nes ji leidžia išvengti dvigubų darbdavio įmokų mokėjimo ir yra subalansuota. Taip yra bent jau teoriškai, nes nagrinėjant praktiką reikia įvertinti, ar šios įmokos gaunančios įstaigos yra „analogiškos“ Vokietijos įstaigai; atlikti tokį vertinimą galėtų padėti konkrečiai atsiliepime į ieškinį išvardyti dvišaliai susitarimai.

66. Vis dėlto atostogų kasa nėra vienintelė galimybė išspręsti aprašytą sunkumą; iš tiesų kai kuriose valstybėse narėse, kaip antai Jungtinė Karalystė, Švedija, Airija, Portugalija ir tam tikra prasme Nyderlandai, tokių įstaigų nėra. Kaip teigia Komisija, egzistuoja situacijų, kai darbuotojo apsauga grindžiama ne įmokomis, o tiesiogiai darbdavio prisiimamais su atostogomis susijusiais įsipareigojimais.

33 — Taip pat minima Danija (*Arbejdsmerkedets Feriefond*), tačiau Komisija ir Vokietijos Federacinė Respublika šią valstybę nurodo, siekdamos pagrįsti savo priešingus argumentus.

67. Nagrinėjant šį ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo nebūtina vertinti, kokios gali būti priemonės ir kurios iš jų yra naudingiausios, nes tai priklauso nuo kiekvienos valstybės situacijos ir kitų, nebūtinai teisinių, aplinkybių; be to, pačiame ieškinyje teigiama, kad Vokietijos sistema nėra ginčijama. Reikia tiesiog pripažinti, kad yra keli variantai³⁴.

68. Vokietijos sistema tėra vienas iš variantų, o kiti variantai nesvarstomi. Ji nereglamentuoja pagal darbo sutartį dirbančių darbuotojų apsaugos, kai su mokamomis atostogomis susijusias pareigas jų darbdavys vykdo savo įsisteigimo vietoje, neatsižvelgiant į šių pareigų atsiradimo vietą, todėl negalima pritarti Vokietijos atstovo posėdyje pateiktam paaiškinimui, kad atostogų kasos neturinčių valstybių įmonės atleidžiamos nuo pareigos mokėti įmokas, nes iš nacionalinės teisės normos teksto darytina priešinga išvada. Taigi atrodo, kad šio reglamentavimo nepakanka, o jų taikymo būdas yra nereikšmingas; jis grindžiamas tik analogiškai nacionalinei kasai mokamomis įmokomis, ir todėl, jeigu paslaugas teikiančios įmonės

34 — Generalinis advokatas J. Mischo išvadoje byloje *Finalarteir kt.* pateikė keletą alternatyvų, be kita ko, išskirdamas atvejį, kai darbdavys moka įmokas Vokietijos atostogų kasai ir pagal savo įsteigimo valstybės teisės aktus negali būti atleistas nuo pareigos apmokėti komandiruočių darbuotojų atostogų; tokiomis aplinkybėmis įmokos į kasą papildomai apskuntų pastarąją pareigą, o tai „labai ar netgi neišvengiamai apribotų naudojimąsi „laisve teikti paslaugas“ (70 punktas).

įsisteigimo valstybėje nėra analogiškos įstai-
gos, jai nustatoma nepagrįsta papildoma
našta, nesustiprinant komandiruošto darbuo-
tojo teisių, kurios jau saugomos jo kilmės
valstybėje³⁵.

69. Vokietijos vyriausybė bando pateisinti šią
nuostatą teigdamą, kad *AEntG* 1 straipsnio
3 dalis taikoma su sąlyga, kad pirmiausia
įvertinama darbuotojų apsauga, todėl, kaip
matyti iš dvišalių susitarimų ir 2004 m. liepos
20 d. *Bundesarbeitsgericht* sprendimo, ji
taikoma, tik jeigu apsauga nepakankama.

70. Tokiam pateisinimui nepritariu. Teisin-
gumo Teismo darbuotojų apsaugos pripaži-
nimas suponuoja išankstinį vertinimą, sie-
kiant nustatyti naudingiausias normas, ne-
draudžia jų vėliau patikslinti. Pusiausvyra
atstatoma palyginus nuostatas, reglamentuo-
jančias maksimalią darbo ir poilsio trukmę,
minimalią mokamų atostogų trukmę, mini-
malų darbo užmokestį ar saugumą ir hi-
gieną³⁶.

35 — Kaip nurodė generalinis advokatas J. Mischo išvadoje byloje
Finalarte ir kt., „įmanoma, kad darbuotojas pagal savo kilmės
valstybės teisės aktus naudotųsi iš esmės tokiomis pa-
čiomis lengvatomis ir be kilmės atostogų kasos pagalbos“
(112 punktas).

36 — Nors tai ne visada turi būti valstybė, kurioje teikiama
paslauga: Direktyvos 96/71 septynioliktoje konstatuojamojoje
dalyje įtvirtinta, kad minimalios apsaugą užtikrinančios
privalomos teisės normos neturi trukdyti taikyti tų darbo
sutarties sąlygų, kurios yra palankesnės darbuotojams.

71. Vokietijos Federacinės Respublikos po-
žiūris reikštų, kad jeigu pagal Vokietijos
teisės aktus komandiruotam Bendrijos dar-
buotojui suteikiamos didesnės su mokamo-
mis atostogomis susijusios teisės, susijusios
ne vien su jų trukme, jie taikomi visai
atostogų sistemai, taigi darbdavys privalo
mokėti įmokas, išskyrus tą atvejį, jeigu jis
moka įmokas „analogiškai įstaigai“, neatsi-
žvelgiant į bet kokią kitą naudą, ir dėl to kyla
pavojus, jog bus mokamos dvigubos įmokos.

72. Vis dėlto, viena vertus, dėl to, kad
dvišaliuose susitarimuose įtvirtintas abipusis
pripažinimas, nagrinėjamų teisės aktų atitik-
tis Bendrijos teisei priklauso nuo tokių
susitarimų buvimo ir turinio; o pateikus
nuorodą į analogiškas „įstaigas“ neatsižvel-
giama į kitas galimybes, kaip antai į tai, kad
tokios įstaigos yra ne kiekvienoje valstybėje.

73. Kita vertus, *Bundesarbeitsgericht* pagrin-
dinėje byloje nagrinėjamam klausimui taikė
„palankiausios normos“ principą siekdamas
išvengti neatitikties, kurios buvimą jis faktiškai
preziūmavo, nes kitaip nuostatai nebūtų
reikalingas teismo išaiškinimas. Čia kalbama
apie atvirkštinį variantą, nei buvo nagrinėtas
2003 m. gruodžio 9 d. Sprendime *Komisija
prieš Italiją*³⁷, kuriame Teisingumo Teismas
nusprendė, kad pati nacionalinės teisės
norma yra neutrali, tačiau tai, kaip ją aiškino
ir taikė administracinės institucijos ir dauge-

37 — Byla C-129/00, Rink. p. I-14637.

lis teismų, įskaitant ir *Corte suprema di cassazione*, lėmė tam tikrus neatitikimus. Šioje byloje Komisija kaltina Vokietiją tuo, kad nacionalinė norma, vertinant objektyviai, neatitinka Bendrijos teisės, neatsižvelgiant į jos praktinį taikymą. Įsipareigojimų neįvykdymui konstatuoti pakanka palyginti nurodytų normų tekstą.

76. Komisija teigia, kad tokia pareiga nepagrįstai riboja laisvę teikti paslaugas, nes pagal sprendimą *Arblade ir kt.* pareigos saugoti dokumentus priimančiojoje valstybėje negalima motyvuoti siekiu palengvinti valdžios institucijų vykdomą kontrolę, ir tas pats pasakytina apie vertimą. Be to, ji laiko nacionalinę nuostatą pertekline ir neproporcinga, nes dėl Direktyvos 96/71 4 straipsnyje įtvirtintos bendradarbiavimo pareigos vertimas tampa nereikalingas.

74. Todėl manau, kad *AEntG* 1 straipsnio 3 dalis pažeidžia EB 49 straipsnį.

C — Antrasis pagrindas: dokumentų vertimo pareiga

1. Įvadas

75. Iš *AEntG* 2 straipsnio 3 dalies matyti, kad komandiruojuojant darbuotojus į Vokietiją tam tikri dokumentai, kaip antai darbo sutartis, darbo užmokesčio lapeliai, pažymos apie darbo laiką, pažymos apie išmokėtą darbo užmokesį, turi būti išversti į šios valstybės kalbą.

77. Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos nuomone, šis apribojimas yra teisėtas, nes taip galima patikrinti, ar laikomasi pagal darbo sutartį dirbančių darbuotojų apsaugą užtikrinančių darbo teisės aktų. Jų teigimu, atsižvelgiant į ribotą šioje byloje nagrinėjamos priemonės taikymo sritį, sprendimo, kuriuo rėmėsi Komisija, negalima atskirti nuo jo konteksto; atsižvelgiant į nedidelį atitinkamų dokumentų skaičių, glaustumą ir pasikartojimą, ji laikytina proporcinga, nes nepadarė didelių administracinių ar finansinių išlaidų. Galiausiai Direktyvoje 96/71 numatyta bendradarbiavimo sistema egzistuoja kartu su numatyta nacionalinėje teisėje, nes atitinkamų valstybių narių valdžios institucijos neturi šių dokumentų ir negali jų pateikti Vokietijos institucijoms.

2. Įsipareigojimų neįvykdymo pagrindo nagrinėjimas

78. Iš to, kas pasakyta, matyti, kad šalys sutaria, jog pareiga išversti dokumentus riboja laisvę teikti paslaugas, bet nesutaria dėl to, ar šis apribojimas suderinamas su Bendrijos teise. Šiam ginčui išspręsti reikia išnagrinėti sprendimą *Arblade ir kt.* (a punktas) ir Direktyvoje 96/71 numatytas abipusės pagalbos priemones (b punktas), kad būtų galima pasiūlyti sprendimą, užtikrinantį darbuotojų apsaugą (c punktas).

a) Sprendimas *Arblade ir kt.*

79. Šiame sprendime buvo atsakyta į *Tribunal correctionnel*, Huy (Belgija), pateiktus prejudicinius klausimus, susijusius su „socialinės teisės aktuose numatytų dokumentų tvarkymo ir saugojimo taisyklėmis“ (71–79 punktai). Tarp nagrinėtų klausimų buvo ir kitoje valstybėje narėje įsteigta įmonei nustatyta pareiga statybos aikštelėje ar aiškiai nurodytoje prieinamoje vietoje, esančioje priimančiojoje valstybėje, laikyti tam tikrus šios valstybės valdžios institucijoms skirtus dokumentus. Teisingumo Teismas nusprendė, kad pareiga buvo pagrįsta (74 punktas), o kiek tai susiję su proporcingumu, jis nurodė, jog dokumentus, kuriems turi būti taikoma tokia pareiga, turi nustatyti nacionalinis teismas (75 punktas).

80. Taip pat sprendime buvo nagrinėjamas reikalingumas laikyti dokumentus prieinamus ir penkerius metus saugoti juos fizinio asmens gyvenamojoje vietoje, esančioje priimančiojoje valstybėje. Teisingumo Teismas, atsižvelgęs į mano šioje byloje pateiktos išvados 86 punkte pateiktą pasiūlymą, nusprendė, jog „tokie reikalavimai nėra pagrįsti“ (77 ir 78 punktai), ir pridūrė, kad „netrukus dėl Direktyvos 96/71 4 straipsnyje įtvirtintos bendradarbiavimo ar informacijos pasikeitimo sistemos įmonei taps nereikalinga saugoti dokumentus priimančiojoje valstybėje, nustojus į ją komanduoti savo darbuotojus“ (79 punktas).

b) Direktyvoje 96/71 numatytas bendradarbiavimas

81. Pirmiausia reikia priminti, kad šiuo atveju Direktyva 96/71 nelaikoma EB 49 straipsnio pažeidimo vertinimo kriterijumi; ji svarbi tik siekiant patikrinti sąlygas, pateisinančias laisvės teikti paslaugas apribojimus, nustčius pareigą išversti tam tikrus darbo dokumentus į vokiečių kalbą.

82. Direktyvos 4 straipsnyje įtvirtintos dvi bendradarbiavimo pasikeičiant informacija galimybės, kurios minimos dvidešimt trečioje

konstatuojamojoje dalyje (tarp valstybių narių) ir dvidešimt ketvirtoje konstatuojamojoje dalyje (tarp valstybių narių ir Komisijos). Kaip matyti iš šio straipsnio teksto, įtvirtintas bendradarbiavimas:

- skirtas direktyvai įgyvendinti,
- vykdomas viešųjų darbo priežiūros institucijų,
- susideda iš to, kad pasikeičiama informacija apie tarpvalstybinę darbuotojų samdą ir apie 3 straipsnyje darbo sutarčių sąlygas,
- vykdomas ryšio palaikymo tarnybų ar kompetentingų institucijų, apie kurias valstybės yra viena kitą informavusios.

c) Siūlomas sprendimas

83. Sprendime *Arblade ir kt.* buvo nagrinėjamas dokumentų saugojimas, o šioje byloje

akcentuojama dokumentų kalba. Šis niuansas neleidžia pritaikyti minėtame sprendime išdėstytos pozicijos, nes ji kalbos atžvilgiu nėra svarbi.

84. Darant šią prielaidą, atrodo, jog yra akivaizdu, kad jeigu nėra dokumento vokiečių kalba, inspektoriams tampa sudėtinga atlikti savo darbą, nes, kaip posėdyje nurodė Vokietijos atstovas, jie neturi tiesioginės prieigos prie informacijos. Dokumentų parengimas valstybės, kurioje teikiamos paslaugos, kalba palengvina kontrolę ir prisideda prie darbuotojų apsaugos³⁸. Todėl norma dėl vertimo yra pateisinama.

85. Be to, ji yra proporcinga ir tinkama, nes sunkumai, kurie kiltų išversti dokumentus įpareigojus valstybę, būtų didesni nei tokią pareigą nustatčius darbdaviui. Pirmuoju atveju nacionalinė institucija privalėtų numatyti priemones, kad būtų pasiruošusi darbuotojų iš bet kurios valstybės narės komandiravimui, dėl ko galėtų atsirasti darbuotojų teises pažeidžiančių vėlavimų³⁹ ir tai galėtų trukdyti atlikti patikrinimus, kurie priklauso nuo pareigūno kalbos žinių. Antruoju atveju

38 — Išvados pradžioje minėtame pranešime apie Direktyvos 96/71 įgyvendinimą Komisija nurodė, kad „tarp sunkumų kontroliuojant komandiravimo situaciją pirmiausia minima kalbos klūtis“ (p. 15).

39 — Nereikia užmiršti, kad komandiravimas yra laikinas; gali atsirasti taip, kad, paaiškėjus teisės pažeidimui ir valdžios institucijoms norint įsikišti, darbuotojas jau bus sugrįžęs į savo kilmės valstybę.

vertimas nelaikytinas neproporcinga našta, nes ši pareiga taikoma tik trims dažnai pasikartojantiems dokumentams, kurie paprastai sutampa visomis kalbomis, kuriuose vartojami standartiniai žodžiai ir kurie nėra pernelyg ilgi⁴⁰; kaip posėdyje pažymėjo Vokietijos atstovas, pakaktų ir neoficialaus jų vertimo.

kankami, kad jais taip pat veiksmingai būtų galima pakeisti vertimo pareigą⁴³. Skiriasi jų tikslai ir subjektai, kurie, nors ir yra suderinami, vis dėlto vienas kito nepakeičia. Pritariu Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos nuomonei, kad valstybių narių valdžios institucijos negali perduoti dokumentų ir jų vertimo, nes jos jų neturi⁴⁴.

86. Neabejotina, kad yra ir kitų alternatyvų, kaip antai parengti dokumentus keliomis kalbomis⁴¹. Vis dėlto iki šiol šiuo klausimu nebuvo priimta nė vieno teisės akto⁴². Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta ankstesniame punkte, šio nebuvimo negalima atsverti nustatant vertimo pareigą darbuotojus priimančiąjai valstybei.

88. Taip pat nepritariu Komisijos kaltinimui, jog vertimo pareiga yra bendro pobūdžio pareiga, kuri, jos nuomone, naudinga tik konkrečiais atvejais, nes, atsižvelgus į tai, jog nepateikus dokumentų priimančiosios valstybės kalba: a) būtų užkirstas kelias prevencinei ir netikėtai kontrolei; b) darbuotojai atsidurtų teisiniu požiūriu mažiau užtikrintoje situacijoje ir c) galėtų uždelsti darbuotojų teisių užtikrinimą.

87. Vis dėlto Direktyvoje 96/71 įtvirtinti bendradarbiavimo mechanizmai yra nepa-

89. Apibendrinant konstatuotina, kad *AEntG* 2 straipsnio 3 dalis atitinka EB 49 straipsnį.

40 — 1991 m. spalio 14 d. Tarybos direktyvos dėl darbdavio pareigos informuoti darbuotojus apie galiojančias sutartis arba darbo santykių sąlygas (OL 288, p. 32) 2 straipsnyje apibrėžtas minimalus turinys.

41 — Pasiūlymo šiuo klausimu patvirtinimas pateikiamas atsiliepimo į išeikinį 24 punkte ir Prancūzijos vyriausybės pastabų 25 punkte. Darbuotojų asociacijos gali pasirinkti vienodą europinį modelį.

42 — Komisijos atstovas į mano posėdyje pateiktą klausimą atsakė, kad jam nėra žinoma apie tokio pobūdžio iniciatyvas, o Vokietijos vyriausybė pabrėžė, kad iš Komisijos ir valstybių narių yra sudaryta jungtinė darbo grupė, kuriai vis dėlto dar nepavyko susitarti.

43 — 2006 m. balandžio 4 d. Komisijos pranešimo „Darbuotojų komandiravimo siekiant teikti paslaugas gairės“ (COM(2006) 159 (galutinis)) 3 punktas skirtas „Bendradarbiavimui informacijos srityje“, kuriame netiesiogiai pripažįstama būtinybė nedelsiant jį gerinti.

44 — Kaip per posėdį pripažino Vokietijos atstovas, taip yra Vokietijoje. Tokiu atveju dokumentai gali būti perduoti tik jų prieš tai pareikalavus iš įmonės.

D — *Trečiasis pagrindas: pareiga nurodyti darbo vietą*

atkreipia dėmesį į tai, kad šiuo metu keičiami teisės aktai, siekiant numatyti, kad ši pareiga būtų taikoma tik darbuotoją įdarbinančiam darbdaviui.

1. Įvadas

90. Pagal AEntG 3 straipsnio 2 dalį laikinojo įdarbinimo įmonės įpareigojamos prieš statybų pradžią pateikti deklaraciją apie komandiruotus darbuotojus ir pranešti apie darbo vietos pakeitimus, nors ši pareiga sutartimi gali būti perkelta darbuotoją priimančiam darbdaviui.

91. Komisija pabrėžia, kad Vokietijos laikinojo įdarbinimo įmonės pareiga pateikti tokius pranešimus netaikoma, todėl tampa sudėtingiau teikti tarpvalstybines paslaugas. Ji tvirtina, kad niekas negali pateisinti nevienodo požiūrio, kuris nepanaikinamas net ir esant galimybei šią pareigą perkelti darbuotoją priimančiam darbdaviui.

92. Vokietijos vyriausybė, remdamasi tuo, kad norma palengvina veiksmingą kontrolę ir pagerina darbuotojų apsaugą nesukeldama pernelyg didelių išlaidų, tvirtina, kad ji atitinka Direktyvą 96/71, leidžiančią priimti specialias nuostatas laikinojo įdarbinimo įmonių atžvilgiu, ir EB 49 straipsnį. Be to, ji

2. Įsipareigojimų neįvykdymo pagrindo nagrinėjimas

93. Priešingai nei posėdyje teigė Vokietijos atstovas, nesutariama ne dėl pareigos pranešti apie užimamas darbo vietas, o dėl subjekto, kuriam tenka ši pareiga. AEntG 3 straipsnio 2 dalis taikoma tik Vokietijoje neįsteigtiems Bendrijos paslaugų teikėjams, ir todėl, palyginti su šioje valstybėje įsteigtais teikėjais, jiems sudaromos nevienodos sąlygos.

94. Teisingumo Teismas yra ne kartą patvirtinęs, kad teisės aktai, kuriais remiantis kitoje valstybėje narėje įsteigtoms paslaugas teikiančioms bendrovėms sudaromos nepalankesnės sąlygos nei nacionalinėje teritorijoje įsteigtoms bendrovėms ir taip daroma diskriminacija dėl paslaugų teikėjo įsteigimo vietos ar jo veiklos vykdymo vietos, gali būti suderinami su Bendrijos teise, tik jei jie grindžiami aiškiai nukrypti leidžiančiomis

nuostatomis, kaip antai EB 46 straipsnio 1 dalimi⁴⁵.

95. Todėl apribojimas gali būti pateisintas tik viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir visuomenės sveikatos sumetimais, o ne teismų praktikoje įtvirtintais bendrojo intereso pagrindais, kaip antai darbuotojų apsauga, skirtais įteisinti nevienodai taikomas priemonės⁴⁶.

96. Aplinkybės, kuriomis Vokietijos vyriausybė remiasi siekdama pagrįsti nevienodą požiūrį, nepriskiriamos nei viešosios tvarkos, nei visuomenės saugumo, nei visuomenės sveikatos sumetimams. Šios išvados nepaneigia ir tai, kad, kaip esu paaiškinęs išvadoje byloje *Arblade ir kt.*, „didžioji socialinės teisės aktų dalis priskiriama viešosios tvarkos normoms“, kurios taikomos „visiems atitinkamos valstybės narės teritorijoje esantiems asmenims“ (85 punktas), nes ginčijama nuostata nepriskiriama tokiai kategorijai. „Viešosios tvarkos“ sąvoka Bendrijos srityje

ir, visų pirma, kai siekiama pateisinti laisvės teikti paslaugas išimtį, turi būti suprantama siaurai⁴⁷ ir ja galima remtis tik realios ir pakankamai didelės visuomenės pagrindiniam interesui kylančios grėsmės atveju⁴⁸, ko šiuo atveju įrodyta nebuvo.

97. Galiausiai teisė perkelti nagrinėjama pareigą įmonėi, kuri įdarbina komandiruotus darbuotojus Vokietijoje, taip pat negali pateisinti nevienodo požiūrio, nes tai tėra galimybė. Jeigu tokia pareiga būtų nustatyta šioms įmonėms, apribojimas, kuris bet kuriuo atveju neatrodo labai prasmingas, išnyktų, nes, kaip pripažino Vokietijos vyriausybė, darbuotoją priimančias darbdavys turi „naujausią ir tiksliausią informaciją“ apie komandiravimus⁴⁹. Tačiau šiuo metu konstatuotinas EB 49 straipsnio pažeidimas, nes įsipaieigojimų neįvykdymas nustatomas atsižvelgiant į valstybės narės situaciją pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigoje ir Teisingumo Teismas neprivalo atsižvelgti į vėlesnius pakeitimus⁵⁰.

45 — 1991 m. birželio 18 d. Sprendimo *ERT* (C-260/89, Rink. p. I-2925) 24 punktas; 1991 m. birželio 25 d. Sprendimų *Collectieve Antennevoorziening Gouda ir kt.* (C-288/89, Rink. p. I-4007) 11 punktas ir *Komisija prieš Nyderlandus* (C-353/89, Rink. p. I-4069) 15 punktas; 1992 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją* (C-211/91, Rink. p. I-6757) 10 ir 11 punktai; 1993 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Distribuidores Cinematográficos* (C-17/92, Rink. p. I-2239) 16 punktas; 1995 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Svensson ir Gustavsson* (C-484/93, Rink. p. I-3955) 15 punktas ir 2002 m. kovo 21 d. Sprendimo *Cura Anlagen* (C-451/99, Rink. p. I-3193) 31 punktas.

46 — 1999 m. spalio 21 d. Sprendimo *Zenatti* (C-67/98, Rink. p. I-7289) 29 punktas ir minėtų sprendimų *Kraus* 32 punktas; *Gebhard* 37 punktas ir *Cura Anlagen* 32 punktas.

47 — 1974 m. gruodžio 4 d. Sprendimo *Van Duyn* (41/74, Rink. p. 1337) 18 punktas; 1977 m. spalio 27 d. Sprendimo *Bouchereau* (30/77, Rink. p. 1999) 33 punktas; 1999 m. sausio 19 d. Sprendimo *Calfa* (C-348/96, Rink. p. I-11) 23 punktas; 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Orfanopoulos ir Oliveri* (C-482/01 ir C-493/01, Rink. p. I-5257) 64 ir 65 punktai; ir 2004 m. spalio 14 d. Sprendimo *Omega* (C-36/02, Rink. p. I-9609) 30 punktas.

48 — 1975 m. spalio 28 d. Sprendimo *Rutili* (36/75, Rink. p. 1219) 28 punktas; 1982 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Adoui ir Cornuaille* (115/81 ir 116/81, Rink. p. 1665) 8 punktas; 2000 m. kovo 14 d. Sprendimo *Eglise de scientologie* (C-54/99, Rink. p. I-1335) 17 punktas; minėtų sprendimų *Bouchereau* 35 punktas ir *Omega* 30 punktas.

49 — Atsiliepimo į ieškinį 38 punktas.

50 — 1990 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją* (C-200/88, Rink. p. I-4299) 13 punktas; 1996 m. gegužės 2 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją* (C-133/94, Rink. p. I-2323) 17 punktas; 2002 m. sausio 30 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją* (C-103/00, Rink. p. I-1147) 23 punktas; 2003 m. sausio 16 d. Sprendimo *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (C-63/02, Rink. p. I-821) 11 punktas ir 2003 m. kovo 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją* (C-333/01, Rink. p. I-2623) 8 punktas.

VII — Preliminari išvada

98. Iš to, kas išdėstyta, darau išvadą, kad reikia atmesti Vokietijos vyriausybės pateiktus prieštaravimus dėl ieškinio priimtino; kiek tai susiję su įsipareigojimų neįvykdymo pagrindais, AEntG 1 straipsnio 3 dalis ir 3 straipsnio 2 dalis prieštarauja EB 49 straipsniui, o AEntG 2 straipsnio 3 dalis šį straipsnį atitinka.

VIII — Dėl bylinėjimosi išlaidų

99. Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos

šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, Teisingumo Teismas gali paskirstyti bylinėjimosi išlaidas šalims arba nurodyti kiekvienai padengti savo išlaidas.

100. Kadangi ir Komisija, ir Vokietijos Federacinės Respublikos prašė priteisti iš priešingos šalies bylinėjimosi išlaidas ir atsižvelgiant į tai, kad siūloma patenkinti du iš trijų ieškinio pagrindų, Vokietijos Federacinė Respublika turėtų padengti du trečdalius Komisijos patirtų bylinėjimosi išlaidų, o ši — vieną trečdalį pirmosios patirtų bylinėjimo išlaidų.

101. Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 4 dalį į bylą įstojusios valstybės narės padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

IX — Išvada

102. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, Teisingumo Teismui siūlau:

- 1) pripažinti, jog reikalaudama, kad užsienio įmonės mokėtų įmokas Vokietijos atostogų kasai netgi tuomet, kai darbuotojams pagal jų darbdavio įsisteigimo

valstybės teisės aktus suteikiama panaši apsauga, ir kad užsienio laikinojo įdarbinimo įmonės praneštų ne tik apie kiekvieną darbuotojo komandiruotę į darbuotoją priimančią įmonę Vokietijoje, bet ir apie kiekvieną jam patikėtą darbą, Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal EB 49 straipsnį;

- 2) atmesti likusią ieškinio dalį;
- 3) nurodyti Vokietijos Federacinei Respublikai padengti savo ir du trečdalius Komisijos bylinėjimosi išlaidų;
- 4) nurodyti Komisijai padengti vieną trečdalį Vokietijos Federacinės Respublikos bylinėjimosi išlaidų;
- 5) nurodyti Prancūzijos Respublikai padengti savo bylinėjimosi išlaidas.